

Anton Pavlovics Csehov

Cseresznyés kert színmű klasszikus

Komáromi Jókai Színház

Kísér(t) tovább

Fotó: Dömötör Ede

Cseresznyés kert - Bandor Éva, Holocsy Krisztina

Itt ember emberrel vitázik, ember embert szeret vagy utál, itt emberek – sorssal, étellel, céllal, hazugsággal, fájdalommal, mindennel kibéleelve – mutatják meg nekünk a *Cseresznyés kert*et. Szinte nincsenek is szerepek, csak a komáromi társulat mindent elsöprő, folyamatosan építkező csapatmunkája van, ami abszolút magától értetődő módon juttatja el oda az eseményeket, hogy minden elvész. A hétköznapokból, az utcáról, a családból vagy éppen a *tükörből* ismerős arcok, a maguk megváltoztathatatlan életképtelenségével, szemrebbenés nélkül beszélnek el egymás mellett ott, ahol éppen meg kéne menteni valamit. Nehéz helyzet.

Pedig Martin Huba rendezésében minden kristálytisztán megy végbe. Ranyevszkaja érzelmi kitörései, Gajev tébolyai, Várja folytonos akadémuskodása, Anya kétségbeesései, Trofimov szónoklatai – és Lopahin arra vonatkozó érvei is, hogy miért kell felparcellázni a *Cseresznyés kert*et. Rá persze senki nem hallgat, így végül elárverezik a ligetet. Legalább a fák megmaradnak – egy időre. Az egyetlen ember, aki cselekedne, egy feljebb kapaszkodott parasztember, akire azonban senki nem hallgat; rajta kívül mindenki filozofál és a maga dolgával van elfoglalva, ott és akkor, ahol és amikor tenni kellene valamit. *Alaposan* meg is

beszélnek, hogy mit, aztán hátradőlnek, és hagyják, hogy valós tettek helyett inkább valami egészen más irányítsa őket.

Fotó: Dömötör Ede

Cseresznyés kert - Majorfalvi Bálint, Fabó Tibor, Bandor Éva

Ranyevszkáját a megfoghatatlanul kiszámíthatatlan női szeszély, amiben van tiszta vágy, elfojtás szájalom, önbizalomhiány, pökhendiség, szeretet, minden, amit csak el lehet képzeni. Bandor Éva jelenetről jelenetre, mondatról mondatra olyan magával ragadó, irracionális bájjal bontja ki őt, hogy annak ellenére képes együttérzést kiváltani, hogy láthatjuk: nyilvánvalóan tönkreteszi a saját és mások életét. Tar Renáta akaratos, szigorú önzéssel hozza le a földre Ánya önsajnálkozó hisztijeit, így téve életfelfogássá a lány elkényeztetett nevelését. Holocsy Krisztina Várjája csak mértékletesen, elfojtásból zsarnoki házvezetőnő, a színésznő tökéletesen érzékelteti, hogy a fogadott lány minden mozdulata mögött kimondatlan és számára feldolgozhatatlan érzelmek vannak.

Fotó: Dömötör Ede

Cseresznyés kert - Holocsy Krisztina, Bandor Éva, Mocos Attila, Tóth Tibor

Fotó: Dömötör Ede

Cseresznyés kert - Molnár Xénia

Mokos Attila egy jól kifejtett életrajzzal támogatja meg Gajev jelenlétét, akinek minden szónoklata kínos problémakerülés, billiárd-trükkje pedig a sikertelen kínos problémakerülés önmarcangolóan bosszús kibúvója. Mokos alakításában Gajev minden mozdulatában és minden tekintetében gondolkodik, és azon munkál, hogy számára megfejthetetlen problémáit hogyan tudná még tovább – és még nagyobbra növelve – görgetni maga előtt. Tóth Tibor átgondolt, alapos tervszerűséggel hangoztatja Lopahin Cseresznyés kert-mentő számításait, és minden tettét ugyanez a tényszerű, technokrata kidolgozottság hatja át, hiszen pontosan tudja, hogy honnan jött, és hogy bármit tehet, „csak” paraszt marad – de a jólét számára mindennél fontosabb. Szabó Viktor szenvedélyes szónoklatai a szerelemről tökéletesen érzékeltetik, hogy Trofimov valójában képtelen bármit is kezdeni bármilyen érzelemmel – ahogy Ranyevszkaja játéka teljesen össze is zavarja. Molnár Xénia Dunyásája egy szerepet tévesztett szobalány, aki ugyanolyan érzékeny és vak, mint úrnője, s így képtelen kitörni a személyiségzavar okozta problémákból. Majorfalvi Bálint gyakorlatilag két mondatból nyitja ki mindenki zsebében a bicskát Jásaként. Németh István Firsze szinte már egyáltalán nem is számít mások figyelmére, úgy hajtogatja beletörődött, szívhasogató lassúsággal azt, ami az eszébe jut. Már akkor *nincs*, amikor belépett.

Sok mindenről beszéltek ezek az emberek a színpadon, sok mindenről, ami számunkra is fontos lehet, de mindezt úgy tették, hogy közben a saját dolgukkal voltak elfoglalva. Hiába mondja azt Trofimov, hogy tenni kell, még ha igaza is van, ő mindezt csak azért mondta, mert képtelen volt a saját életében cselekedni. Ez a hazugság- és öncsalásérzet végig áthatja az előadást, még akkor is, ha bizonyos pontokon már nem képesek kitölteni a színészek az előadást, és néha – formai kapaszkodók híján – komoly ritmusproblémákkal küzdenek. Bár Varga Emese dramaturgiája – remekül van összedolgozva a szöveg – és Martin Huba

rendezése alapos és következetes munka, néhol hiányoznak ötletek a figyelem fenntartására – ilyen volt például a többször is használt zongora, amely önmagában szigetszerű motívum marad. Jozef Ciller szellemkastélyra emlékeztető, ablakkeretes díszlete kellemes hangulatot kölcsönöz az előadásnak, de ennek izgalmas jelenléte nincs igazán kiaknázva az előadásban, ahogyan a színpadon megjelenő zenészekből is keveset kapunk a nézőtérre – pedig összhangban vannak az előadás miliőjével.

Fotó: Dömötör Ede
Cseresznyés kert

Az igazán kivételes, egymásból építkező csapatmunkának megvan a hatása. Afelől ne legyen kétségünk, hogy ez a *Cseresznyés kert* a miénk. A mi múltunk is ott van benne. Hiába hagyjuk benne az elfelejtetni szánt dolgainkat, és állunk tovább, *mintha* mi sem történt volna. Azok ugyanúgy kísértetni fognak tovább, irányítani fognak minket, és soha nem fog semmi sem változni.

Nyulassy Attila

<http://7ora7.hu/programok/cseresznyeskert-5/nezopont>

2011. április 21.